

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ / ПРАЦІВНИКІВ ДО ДІЯЛЬНОСТІ ЗІ СПРИЯННЯ ЗДОРОВ'Ю ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

В Україні формування відповідального ставлення до здоров'я в дитячому та молодіжному оточенні стає важливим соціально-економічним та гуманітарним складником державної політики. «Діти – це наші інвестиції в суспільство майбутнього. Від їхнього здоров'я та від того, яким чином ми забезпечуємо їх зростання й розвиток від народження й до досягнення ними зрілого віку, залежатиме рівень добробуту й стабільності в країні в наступні десятиліття» [4]. У «Конвенції про права дитини», інших документах міжнародної спільноти, як-от «Всесвітня декларація про забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей», Європейська стратегія «Здоров'я і розвиток дітей і підлітків» акцентовано увагу на тому, що сучасна освіта повинна стати здоров'язберігаючого та здоров'яформуючою.

Проте стан роботи щодо формування здорового способу життя молоді в нашій державі залишається складним, а іноді – навіть загрозливим для національної безпеки України. Особливе занепокоєння викликають такі факти: наші школярі мають на 40 % більше загальноосвітнього навантаження порівняно з однолітками з інших країн; у дитячому та молодіжному оточенні зростає популярність малорухомого способу життя; усе більше переважають пасивні форми дозвілля, ризикована поведінка та різні форми залежності – алкоголь, наркотики, тютюнопаління, лудоманія тощо. Кожна шоста дитина в Україні народжується з відхиленнями у здоров'ї, а за час навчання в школах учні втрачають щонайменше третину свого здоров'я [10].

Подолання тих негативних тенденцій, які склалися в сучасному вітчизня-

ному освітньому й соціально-виховному просторі щодо стану здоров'я учнівської молоді, стане можливим лише тоді, коли педагогічні працівники будуть готові до збереження й зміцнення і власного здоров'я, і здоров'я дітей та молоді. «Кожна родина, кожен фахівець соціально-педагогічної і медичної сфери, кожна спільнота, кожна організація мають у своєму розпорядженні можливості зобити максимальний внесок до охорони й збереження здоров'я майбутнього покоління. Це – важкий обов'язок, проте й потенційний вииграш безцінний» [4, с. 3].

В останні роки статус соціального педагога набуває в Україні все більшої вагомості. Серед його посадового функціоналу сприяння покращенню здоров'я дітей та молоді є одним із провідних напрямів незалежно від того, з дітьми якого віку чи в якому соціальному середовищі він працює. Вивчення практики діяльності соціальних педагогів виявило, що ці фахівці нерідко применшують цей вагомий компонент змісту своєї праці, не володіють достатньою мірою теоретико-концентуальними засадами діяльності зі сприяння здоров'ю, засобами її реалізації. В освітніх стандартах і змісті професійного навчання та підвищення кваліфікації за цим фахом бракує цілеспрямованості та системності щодо підготовки працівників до діяльності зі зміцнення здоров'я дітей та молоді.

Питанням здоров'ятворчої та здоров'язберігаючої діяльності фахівців соціально-педагогічної сфери присвячено праці кількох вітчизняних та зарубіжних дослідників. Філософський та соціальний напрями дослідження проблем збереження здоров'я різних категорій населення відображено в працях А. Бойко, Н. Гундарева, В. Крюкова, Ю. Лисицина, О. Сахно. Проблема відповідального ставлення людини до свого здоров'я розкрита у працях В. Ананьєва, Т. Бойченко, М. Віленського, В. Каган, В. Смирнова. Пошуку нових соціально-педагогічних технологій формування здорового способу життя присвячені дослідження О. Вакуленко, Н. Заверико, Н. Зимівець, С. Омельченко, Л. Суценок, О. Стойко, Л. Тихомирової. У низці досліджень розглянуто питання підготовки фахівця соціально-педагогічної сфери до виконання своїх професійних функцій (С. Архипова, І. Зверева, А. Капська, Г. Лактіонова, Ю. Мацкевіч, Л. Міщик, В. Поліщук, І. Трубавіна, С. Харченко та ін.). Питання ж професійної підготовки фахівців до сприяння здоров'ю та формування установок на діяльність, спрямовану на збереження та зміцнення здоров'я і в учнівському оточенні, і в педагогічній спільноті є малодослідженими (В. Підобід, С. Омельченко, В. Пахальян, М. Махлін), а використання потенціалу процесу підвищення кваліфікації в цій сфері є нерозробленим, що, безумовно, актуалізує наше дослідження.

Метою статті є розкриття специфіки процесу професійної підготовки соціальних педагогів/працівників до сприяння поліпшення здоров'я дітей та молоді у вищих закладах освіти, а також висвітлення шляхів організації їхнього фахового вдосконалення в установах післядипломної освіти в контексті заявленого напрямку соціально-педагогічної діяльності.

Діяльність зі *сприяння покращенню здоров'я*, на нашу думку, спрямована на розкриття та досягнення повної реалізації всіма людьми потенціалу їхнього здоров'я, розвиток кожного індивіда в контексті його життєвих та загальнолюдських цінностей, підвищення контролю особистості за своїм здоров'ям і його чинниками, зміцнення й охорону здоров'я людей упродовж усього їхнього життя, досягнення благополуччя і особистості, і спільнот, до яких вона входить [6, с. 9]. В Оттавській хартії визначають такі три основні стратегії збереження та зміцнення здоров'я: *захист, активне відстоюван-*

ня здоров'я для створення основних, найбільш суттєвих умов для його покращення; надання всім людям можливості досягти й реалізувати повністю свій потенціал здоров'я; здійснення *посередництва* між різними інтересами в суспільстві для забезпечення й досягнення здоров'я [Там само, с. 12]. Саме на цих концептуальних засадах ми й вибудовуємо свою експериментальну діяльність щодо підготовки соціальних педагогів/працівників до сприяння покращенню здоров'я дітей та молоді.

Наш власний досвід викладацької діяльності й роботи з практиками соціально-педагогічної сфери дозволяють стверджувати, що при створенні певних організаційно-педагогічних умов можливе формування в цих спеціалістів установок на здоров'язберігаючу та здоров'яформуючу діяльність. Цей процес має розпочинатися з актуалізації проблеми взаємоумовленості здоров'я і професійного розвитку, щоб відбулося не лише визнання життєвої важливості здоров'я на емоційному рівні, але й інтеріоризація уявлень про те, що воно (здоров'я) є не тільки причиною, але й наслідком професійного й життєвого успіху та здебільшого визначається суб'єктивною активністю індивіда.

Організація підготовки майбутніх соціальних педагогів/працівників до здійснення діяльності зі сприяння покращенню здоров'я дітей та молоді неможлива без визначення більш-менш чітких критеріїв результативності такої підготовки. Основою для визначення таких критеріїв, на думку В. Кратінової та Н. Ларіонової, є такі складники професійної готовності:

1. *Ціннісно-змістовна готовність*, для якої характерна позитивно спрямована мотивація до професії в поєднанні з компетентним уявленням про неї, усвідомленням цінності індивідуального здоров'я людини та громадського здоров'я, інтересу до популяризації відповідального ставлення до здоров'я, сформованістю переконань у необхідності такої роботи.

2. *Інструментально-технологічна готовність*, що характеризують не лише достатнім рівнем володіння професійним інструментарієм, але й сформованістю комплексу професійних умінь, навичок, та яка включає й *когнітивний* компонент (сформованість наукового уявлення про здоров'я людини, його складники, концептуальні засади та стратегії здоров'язберігаючої діяльності, чинники ризику, механізми та наслідки їхнього шкідливого впливу на здоров'я, чинники захисту чи мінімізації такого впливу), й *операційний* компонент (володіння вміннями та навичками фізичного самовдосконалення; володіння різноманітними методами й технологіями роботи зі сприяння покращенню здоров'я; сформованість комунікативної культури).

3. *Етико-поведінкова готовність*, для якої властива сформованість стійких переконань у морально-етичній цінності такого феномену, як здоров'я, свідомих стійких настанов на дотримання здорового способу особистого життя, на врахування етичності цілей, змісту та засобів роботи щодо сприяння зміцненню здоров'я, етичних норм фахової діяльності.

4. *Оцінно-рефлексивна готовність*, що спрямована на усталеність адекватної професійної Я-концепції в поєднанні зі стійкою мотивацією до аналізу й оцінювання процесів, явищ і результатів професійної діяльності, до самоаналізу, професійного самовдосконалення, розвитку своїх творчих здібностей; сформованість системного уявлення про вимоги до особистісно-професійних характеристик спеціаліста, що здійснює роботу зі сприяння поліпшення здоров'я [9, с. 174 – 175].

5. *Управлінська готовність*, яка полягає в здатності й умінні фахівців прогнозувати, планувати, організовувати, контролювати й аналізувати процес і результат власної професійної діяльності.

Спробуємо розкрити зміст, напрями та способи професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до сприяння покращенню здоров'я дітей і молоді та ознайомити з досвідом Волинського національного університету ім. Лесі Українки й інших ВНЗ України в цій царині.

Як зазначають Н. Заверико та Н. Зимівець, підготовка соціальних педагогів/працівників до роботи з дітьми та учнівською молоддю щодо формування відповідального ставлення до здоров'я передбачає:

– опанування студентами знань щодо понять «здоров'я», «здоровий спосіб життя», «відповідальне ставлення до здоров'я», «сприяння здоров'ю», механізмів збереження та зміцнення здоров'я, шляхів забезпечення тривалого активно-творчого життя;

– формування валеологічного світогляду – системи відповідних переконань особистості й почуття відповідальності за власне здоров'я, його визначальні детермінанти, що спрямована на оздоровлення організму, «інвестування» в здоров'я, оскільки внески в здоров'я сьогодні сприятимуть процвітанню та благополуччю завтра;

– формування персональних умінь та навичок попередження захворювань, функціональних відхилень, шкідливих звичок, психопрофілактики емоційних зривів, стресів та депресивних станів;

– здійснення активної превентивної роботи та організації інтерактивних форм навчання підлітків та молоді здоровому способу життя [3, с. 58; 9, с. 109].

Слід урахувати, що до останнього часу навчальний план підготовки соціальних педагогів/працівників у переважній більшості ВНЗ не передбачав окремих навчальних дисциплін, які б готували до поліпшення здоров'я, розкривали студентам мету й технологію формування в дітей та молоді відповідального ставлення до нього. На нашу думку, це завдання кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи можуть і повинні реалізувати:

- через формальну освіту в контексті викладання навчальних дисциплін гуманітарного, природничо-наукового спрямування, спеціального фахового та практичного циклу, дисциплін вільного вибору через лекції, семінари, практичні заняття;

- під час проведення різних видів практики та виконання студентами індивідуальних науково-дослідних завдань – курсових, дипломних, магістерських робіт тощо;

- завдяки неформальній освіті – участі студентів у семінарах, тренінгах у рамках просвітницьких програм та проектів, організованих НУО, участі у волонтерському русі;

- завдяки інформальній освіті – через різні види позааудиторної діяльності, самоосвіту.

У державному стандарті підготовки соціальних педагогів також ураховані вимоги до цієї категорії педагогічних працівників щодо формування в них усвідомленого ставлення до власного та громадського здоров'я. Так, «Освітньо-кваліфікаційна характеристика соціального педагога» як один із основних компонентів галузевого стандарту визначає низку вмінь фахівця соціально-педагогічної сфери щодо формування здоров'язберігаючого соціального середовища. Наведемо деякі з них:

1. «З метою формування здорового способу життя виробити вміння глибокого усвідомлення студентами тенденцій до погіршення показників здоров'я молоді й дітей за останні роки, використовуючи статистичні дані про стан захворюваності і смертності молоді і дітей шляхом надання теоретичної інформації про фактори, що впливають на здоров'я дітей та молоді» [8, с. 121].

2. «З метою створення необхідних і достатніх умов для культурного відпочинку дітей та молоді шляхом дотримання здорового способу життя навчити студентів знаходити шляхи визначення форм проведення дозвілля та системи його організації, які вони зможуть запропонувати молоді як організатори» [Там само, с. 101].

3. «Сформувати уміння будувати взаємними між соціальним педагогом, інститутами суспільного виховання і батьками для розв'язання проблем виховання особистості» [Там само, с. 128].

Аналіз програм навчальних дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.010106 «Соціальна педагогіка» дав можливість виділити ті дисципліни, котрі орієнтовані, безпосередньо чи опосередковано, на формування готовності до здоров'язберігаючої та здоров'ятворчої діяльності, до сприяння здоров'ю вихованців. До них, зокрема, належать вікова фізіологія й валеологія, основи медичних знань, екологія, безпека життєдіяльності, основи психології, загальна педагогіка, основи соціалізації особистості, соціальна педагогіка, педагогіка сімейного виховання, теорія й історія соціального виховання, соціальна робота у сфері дозвілля, етнопедагогіка, технології соціально-педагогічної діяльності, самовиховання та саморегуляція особистості, екокультура особистості, теорія й методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України, технологія соціального виховання, основи педагогічної конфліктології, соціальна робота у сфері дозвілля тощо. Усі вони, входячи до обов'язкового для вивчення переліку навчальних дисциплін, певним чином розглядають питання здоров'я, його змісту і складників, його визначальних чинників, ролі різних аспектів здоров'я в житті людини. Але при втіленні цих можливостей у практику не треба допускати формалізму. Адже кожна з навчальних дисциплін залежно від тем має свої особливості змісту, його обсягу, теоретичного чи практичного спрямування і, головне, зв'язку з проблемою сприяння покращенню здоров'я дітей та молоді [2].

Більш потужний потенціал у питаннях сприяння здоров'ю мають предмети вільного вибору ВНЗ та студентів, зокрема такі з них, як: профілактика девіантної поведінки, позашкільна педагогіка, робота в літньому оздоровчому таборі, соціально-педагогічна робота з групами ризику, робота з ВІЛ-інфікованими та їх сім'ями, основи громадського здоров'я, формування здорового способу життя, основи соціально-медичної роботи, соціально-педагогічні технології збереження та відновлення здоров'я, соціальна робота в галузі охорони здоров'я, превентивна робота з молоддю за методом «рівний-рівному» тощо. Зазначимо, що з цього переліку одночасно в конкретному ВНЗ вивчаються максимально 2 – 3 дисципліни. Однак детальний аналіз пропонуваного в цих програмах змісту дає можливість констатувати, що основну увагу приділяють переважно гностичному й частково аксіологічному компонентам готовності та зовсім недостатньо – організаційно-технологічному компоненту.

Цей недолік дещо компенсують під час проходження практик – літньої педагогічної, навчально-виховної, навчально-технологічної, стажерської. При організаційно-методичному забезпеченні цього компонента професійної освіти важливо активно співпрацювати з установами й організаціями, де можна на практичному досвіді переконатися у важливості й значущості цього напряму роботи. Такими закладами для нас є обласний, міські та районні центри соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді, служби у справах дітей, центри денного перебування для дітей із кризових сімей, притулок для дітей

та соціальний гуртожиток, загальноосвітні навчальні заклади різних типів, зокрема й школи-інтернати, центр профілактики підліткової наркоманії, алкоголізму та тютюнопаління, центр профілактики й боротьби зі СНІД, громадські організації соціальної спрямованості тощо.

Уважаємо, що для покращення підготовки студентів до формування відповідального ставлення до здоров'я в дітей та молоді необхідно надавати більшої професійної спрямованості позааудиторній діяльності. У вказаному цільовому контексті вона може мати таке призначення: 1) сприяти веденню самими майбутніми соціальними педагогами здорового способу життя (відхилення в стані здоров'я медики визначають майже в 90 % студентів, серед яких більшість має незадовільний фізичний стан); 2) демонструвати студентству зразки цікавого та корисного дозвілля. А спостереження й безпосередня участь студентів у вузівській фізкультурно-оздоровчій, спортивній, художньо-естетичній, екологічній та інших видах діяльності будуть доповнювати запас їхніх знань, умінь та навичок, які знайдуть застосування на місці праці [1, с. 138 – 139].

Наскільки можливо, ми намагаємося забезпечити науковий здоров'язберігаючий супровід процесу професійного становлення та розвитку соціальних педагогів – наших випускників, заохочення їх прагнення працювати в режимі збереження й зміцнення здоров'я, виконуючи свої функціональні обов'язки. Цей супровід здійснює професорсько-викладацький склад кафедри соціальної педагогіки ВНУ ім. Лесі Українки через залучення і студентів, і практиків до виконання науково-дослідних тем, як, приміром, у 2005 – 2009 рр. держбюджетної теми «Соціально-педагогічні умови формування здорового способу життя підлітків», участі фахівців соціальних служб та шкільних соціальних педагогів у міжнародних науково-практичних конференціях із тематики сприяння здоров'ю дітей та молоді, залучення науковців до роботи методоб'єднань працівників шкільних соціально-психологічних служб на різних рівнях.

Свою специфіку має й професійне вдосконалення та підвищення кваліфікації фахівців-практиків соціально-педагогічної сфери в питаннях сприяння здоров'ю дітей та молоді. Нам вдалося визначити чинники, що можуть вплинути на становлення в них установок на здоров'язберігаючу та здоров'яформуючу діяльність. Ці чинники поділені нами на кілька груп – спонукальні, соціально-економічні, змістові, психологічні. Проведене нами дослідження показало, що в загальній вибірці (було опитано 150 чол.) більшість соціальних педагогів віддала перевагу спонукальним чинникам – 48 чоловік (32 %); на другому місці – соціально-економічні чинники – 41 чоловік (27,3 %); на третьому – змістові чинники – 33 чоловіки (22 %); на четвертому місці – психологічні чинники – 21 чоловік (14 %) і на останньому – чинники, об'єднані загальною назвою «інші», яким віддали перевагу 7 педагогів, що склало 4,7% [5, с. 308].

На думку опитаних нами практиків, фахівець, який ініціює, координує чи здійснює діяльність, спрямовану на сприяння покращенню здоров'я має володіти: 1) системою знань про поняття «здоров'я» та складники здоров'я людини; про рівні здоров'я та чинники, що впливають на нього; про способи і прийоми організації освітнього середовища закладу як здоров'язберігаючого; 2) умінями здійснювати проектування, реалізацію, оцінку й корекцію заходів, спрямованих на виконання соціальної політики щодо здоров'я; формувати в дітей та молоді свідому мотивацію на здоровий спосіб життя, навички дбайливого ставлення до власного здоров'я та життя інших; 3) готовністю змінювати вид і характер своєї професійної діяльності залежно від по-

треб та стану здоров'я представників різних груп населення; виявляти чинники, які негативно впливають на здоров'я людини. Він бути здатним усвідомлювати й практично реалізувати базові положення концепції сприяння покращенню здоров'я; використовувати інтерактивні методи навчання, спрямовані на формування відповідального ставлення до здоров'я; організувати діяльність, спрямовану на сприяння здоров'ю в різних соціокультурних середовищах.

Одним зі складників підготовки фахівців соціальної сфери до впровадження концептуальних ідей щодо сприяння здоров'ю дітей та молоді є цілкове навчання педагогічних працівників загальноосвітніх закладів, спеціалістів соціальних служб, активістів НДО, яке включає сучасні науково-методичні рекомендації і щодо викладання в ЗОШ нових інтегративних курсів, як от «Основи здоров'я», і щодо проведення факультативних і гурткових занять, виховних заходів із питань культури здоров'я, просвітницько-профілактичних тренінгових занять, фізкультурно-оздоровчої роботи в позаурочний час, оздоровлення шкільного та домашнього середовища, запровадження режиму дня та дотримання його підлітками як моделі здорового стилю життя, інформування школярів із найбільш актуальних проблем їх здоров'я, корекції стану здоров'я учнів.

Як показало наше дослідження, здоров'яформуючі можливості процесу підвищення кваліфікації (ПК) визначають трьома складниками:

- спеціально розробленим змістом ПК, який включений до освітніх програм курсової підготовки (спецкурси: «Сучасні підходи у сфері охорони громадського здоров'я та його популяризації», «Здоров'я соціального педагога», семінари-тренінги: «Здоров'я – моя цінність», «Психологія екстремальних станів», «Тренінг професійно-особистісного зростання»);
- використанням освітніх програм, особистісно орієнтованих форм і методів (інтерактивні методи навчання, робота за індивідуальними програмами й ін.), які сприяють професійному й особистісному розвитку;
- організацією освітнього процесу з урахуванням пріоритету збереження й зміцнення здоров'я педагога.

У процесі дослідницької діяльності і під час участі в проведенні планових курсів ПК шкільних соціальних педагогів на базі Волинського ІПОПК, організації спеціалізованих двотижневих курсів ПК для працівників соціальної сфери на базі ВНУ ім. Лесі Українки за сприяння Українського фонду «Благополуччя дітей» у 2004 – 2009 рр. нами було встановлено, що найбільш ефективними організаційними формами вдосконалення фахового рівня педагогів (інших задіяних спеціалістів соціальної сфери) і підвищення їхньої готовності до сприяння здоров'ю учнів є:

1. Тренінгові заняття на базі методоб'єднань (практичних психологів, соціальних педагогів, класних керівників, педагогів-організаторів тощо).
2. Спільне навчання міждисциплінарних команд фахівців (педагогів, медичних працівників, спеціалістів соціальних служб, активістів НДО).
3. Майстер-класи та круглі столи з виїздом підготовлених спеціалістів, тренерів у містя, де зібрані педагогічні працівники, які впроваджують певні просвітницько-профілактичні проекти і програми.
4. Тренінгові заняття з відпрацюванням навичок документування досвіду роботи з формування відповідального ставлення до здоров'я, планування й звітності за проектами, оцінки їх ефективності [11, с. 149].

Узагальнюючи сказане вище, зазначимо, що фахівці соціальної сфери як активні учасники збереження та зміцнення здоров'я на державному, сус-

пільному, особистісному рівнях повинні у процесі своєї професійної освіти сформувати в себе готовність до такого напрямку діяльності. Саме тому в змісті викладання навчальних курсів гуманітарного, природничо-наукового спрямування, спеціального фахового та практичного циклу повинні обов'язково розглядатися проблеми сприяння покращенню здоров'ю дітей та молоді. Більше зорієнтованими на формування готовності до здоров'язберігаючої та здоров'ятворчої діяльності, зокрема її організаційно-технологічного компонента, мають бути дисципліни вільного вибору навчального закладу та студентів.

Здійснюючи фахове вдосконалення спеціалістів-практиків, які впроваджують у реальній соціально-педагогічній роботі ідеї та цінності відповідального ставлення до здоров'я, здоров'язберігаючі та здоров'яформуючі технології, слід дотримуватися таких рекомендацій:

- необхідно завжди узгоджувати мету навчання, підвищення професійного рівня з потребами цільових груп фахівців;
- фахівцям потрібен своєрідний «поштовх» для підвищення професійної компетентності; модель роботи, яка була б орієнтиром у процесі планування та виконання ними своєї практичної діяльності;
- будь-яка освітня дія, зокрема спрямована на формування відповідального ставлення до здоров'я, передбачає відстрочений результат, тому не потрібно чекати негайних кардинальних змін. Адже цей процес потребує глибокого осмислення, розуміння його необхідності і, звичайно, наполегливості в досягненні поставленої мети [11, с. 153].

Подальшого дослідження вимагають питання розробки дидактичної моделі наповнення професійної підготовки студентів здоров'язберігаючою та здоров'яформуючою діяльністю як складника їхнього професійного становлення, а також механізмів включення чи інтеграції в освітні програми курсової підготовки практиків спецкурсів відповідної спрямованості.

Література

- 1. Актуальні проблеми** формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 14 – 16 листопада 2007 р. / за ред. А. Конончук. – Ніжин : Вид. НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 263 с.
- 2. Грицюк Л. К.** Формування здоров'язберігаючої компетентності в майбутніх соціальних педагогів / Л. К. Грицюк, А. В. Лякішева // Наук. Вісн. Волинськ. нац. ун-ту імені Лесі Українки. – 2010. – № 13. – С. 143 – 146.
- 3. Гусак П. М.** Відповідальне ставлення до здоров'я: теорія та технології : монографія / П. М. Гусак, Н. В. Зимівець, В. С. Петрович ; за ред. П. М. Гусака. – Луцьк : ВАТ «Волиньоблдрукарня», 2009. – 252 с.
- 4. Европейская стратегия** «Здоровье и развитие детей и подростков». – Копенгаген : ВОЗ, Европ. регион. бюро, 2005. – Режим доступа : http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0020/132932/E91655R.pdf.
- 5. Матеріали IV** Міжнародної соціально-педагогічної конференції «Сприяння здоров'ю дітей та молоді : теоретико-методичні аспекти» (м. Луцьк, 29 – 30 вересня 2009 р.) – Луцьк, 2009. – С. 303 – 313.
- 6. Навчання здоров'я:** просвітницька робота з підлітками щодо збереження, розвитку та зміцнення репродуктивного здоров'я : навч. посіб. / Н. В. Зимівець, В. С. Петрович, О. Ю. Закусило. – Луцьк, 2010. – 360 с.
- 7. Омельченко С. О.** Взаємодія соціальних інститутів суспільства у формуванні здорового способу життя дітей та підлітків : монографія / С. О. Омельченко – Луганськ : Альма-матер, 2007. – 352 с.

8. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра за спеціальністю 6.010100 «Соціальна педагогіка» напряму підготовки 0101 «Педагогічна освіта». Вид. офіційне. – К. : Мін. освіти і науки України, 2003. – 174 с.

9. Підготовка соціальних працівників до формування здорового способу життя дітей та молоді : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. – Черкаси : Вид. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2006. – 220 с.

10. Про Рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні «Молодь за здоровий спосіб життя» / Постанова ВР України // Відомості Верховної Ради України, 2011. – № 24. – С.173 – 174

11. Petrowycz W. Partnerstwo szkoly wyiszzych i organizacji pozarznedowych w kształceniu i podniesieniu kwalifikacji pracownikow socjalnych / W. Petrowycz // Zamojskie studia i materialy. Roc wydania X zeszyt 1(26) – Lublin, 2008. – S.143 – 157.

* * *

Петрович В. С. Особливості професійної підготовки соціальних педагогів/працівників до діяльності зі сприяння здоров'ю дітей та молоді

У статті розкрито специфіку підготовки фахівців соціальної сфери до діяльності зі сприяння покращенню здоров'я, виявлено особливості її здійснення у процесі професійної освіти майбутніх соціальних педагогів, показано шляхи підвищення фахового рівня практичних працівників у цьому напрямі соціально-педагогічної діяльності.

Ключові слова: сприяння покращенню здоров'я, соціальний педагог / працівник, професійна освіта, підвищення кваліфікації.

Петрович В. С. Особенности профессиональной подготовки социальных педагогов/работников к деятельности по содействию здоровью детей и молодежи

В статье раскрыта специфика подготовки специалистов социальной сферы к деятельности по содействию улучшению здоровья, выявлены особенности ее осуществления в процессе профессионального образования будущих социальных педагогов, показаны пути повышения профессионального уровня практических работников в этом направлении социально-педагогической деятельности.

Ключевые слова: содействие улучшению здоровья, социальный педагог / работник, профессиональное образование, повышение квалификации.

Petrovych V. S. Peculiarities of the professional training of the social pedagogues/specialists for carrying out of the activity directed at the promotion of the health of children and youth

The article reveals specific character of training of the social sphere specialists for carrying out of the activity aimed at promotion of the improvement of health of children and youth. The author describes peculiarities of its performance in the process of the professional training of the future pedagogues and points out the ways of improvement of the professional level of the practical specialists in this area of social and pedagogical work.

Key words: promotion of the health, social pedagogue / specialist, professional training, professional development.

Стаття надійшла до редакції 22.03.2012 р

Прийнято до друку 25.05.2012 р.